

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Verslag van de vergadering van het Permanent Comité voor de Algemene Levensmiddelenwetgeving (SCOPAFF GFL)

Datum 12 april 2016
Commissie Alexandra Nikolakapoulou
Olga Goulaki
Stefanie Bodenbach

Ned.Delegatie Inge Stoelhorst

Samenvatting

Op 12 april 2016 heeft het Permanent Comité voor de algemene levensmiddelenwetgeving de volgende gezondheidsclaims vastgesteld:

- vier gezondheidsclaims over cafeïne (twee claims gericht op het uithoudingsvermogen/capaciteit, twee algemene claims over alertheid/concentratie);
- een gezondheidsclaim voor Vitamine D, gericht op kinderen. De claim geeft aan dat Vitamine D bijdraagt aan de instandhouding van het immuunsysteem van kinderen;
- twee gezondheidsclaims over maaltijdvervangers, de gebruiksvoorwaarden zijn overgenomen uit de richtlijn 96/8.

Daarnaast zijn een groot aantal gezondheidsclaims afgewezen, vanwege onvoldoende aangetoond bewijs, EFSA heeft negatief geoordeeld over betreffende claims.

Er is gesproken over twee notificaties:

- Frankrijk wil verplichte herkomstetikettering vaststellen voor melk, melk en vlees gebruikt als ingrediënt in levensmiddelen. Lidstaten hebben zowel positief gereageerd op dit voorstel, als zorgen geuit over dit voorstel. Ten algemene zijn de lidstaten voorstander van geharmoniseerde maatregelen.
- Ierland heeft maatregelen voorgesteld voor de verkoop, etikettering en reclame van alcoholische producten. Voor een deel hebben lidstaten positief gereageerd op deze maatregelen, ook de zorgen over het vrije verkeer van goederen zijn geuit en is aangedrongen op een geharmoniseerde aanpak van met name de etikettering van deze producten.

Een lidstaat brengt de gevaren van de stof DNP (dinitrophenol) onder de aandacht, dit wordt veel gebruikt in producten voor sporters en heeft al tot enkele doden geleid. Meerdere lidstaten herkennen dit probleem. De lidstaat zal een verzoek doen dat deze stof wordt opgenomen in de supplementenregelgeving, zodat dit mogelijk kan worden verboden of het gebruik hiervan kan worden beperkt.

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
Inge Stoelhorst
i.stoelhorst@minvws.nl
T 070 340 5668

Ons kenmerk
Verslag SCOPAFF GFL, 12
april 2016

Secretariaat ROW
[dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Exchange of views on the French notification of the draft Decree related to the origin indication of milk and meat used as an ingredient

Frankrijk presenteert haar voorstel om herkomstetikettering te verplichten voor melk, melk en vlees als ingrediënt. De grote behoefte van consumenten om te willen weten wat zij eten is aanleiding voor dit initiatief. Toenemende transparantie en traceerbaarheid is nodig.

De verplichting is alleen bestemd voor Franse bedrijven en voor producten op de Franse markt (zie artikel 5 van FIC). Daarmee is het voorstel beperkt tot het Franse grondgebied. Als de grondstoffen in een product (vlees, melk) afkomstig zijn uit meerdere lidstaten/landen kan volstaan worden met de vermelding EU/non-EU.

De Franse wetgeving zou gelden tot 31 december 2018. Na twee jaar zal door Frankrijk een rapport worden opgeleverd, en aan de Europese Commissie worden verstrekt zodat geleerd kan worden van de Franse ervaringen.

De Commissie brengt de rapporten die opgesteld zijn in opdracht van de Europese Commissie nog eens onder de aandacht. De Commissie geeft aan dat er nog altijd verschillende meningen zijn (in het Europees Parlement, onder lidstaten). Het is duidelijk dat er belangstelling is bij de consument. Conclusie is dat vrijwillige etikettering op EU-niveau de beste optie is. Nationale overheden kunnen onder voorwaarden zelf maatregelen nemen, met name met het oog op de bescherming van de volksgezondheid en niet de interne markt verstoren.

De Commissie geeft aan dat het Franse voorstel tegemoet komt aan de voorwaarde dat de interne markt niet wordt verstoord, het betreft immers een maatregel op uitsluitend het Franse grondgebied.

Diverse lidstaten benadrukken dat, alhoewel het voorstel zich beperkt tot het Franse grondgebied, deze maatregel kan leiden tot verstoring van de interne markt. Hierbij worden argumenten aangedragen dat producten op EU grondgebied aan gelijke veiligheidsvoorwaarden moeten voldoen. En dat de voorkeur van deze landen uitgaat naar vrijwillige etikettering van herkomst. Deze voorstellen zullen leiden tot meer voedselverspilling, meer administratieve lasten. De vraag is in hoeverre dit voorstel in lijn is met het Europees Verdrag. Onduidelijk is wat de link is van de etikettering van de herkomst met de kwaliteit van de producten. Tenslotte maakt het niet uit of dit voorstel voorlopig een tijdelijk karakter heeft, de bedrijven zullen sowieso de investeringen moeten doen (ook al betreft het vooralsnog een tijdelijke maatregel).

Andere lidstaten ondersteunen het voorstel van Frankrijk, alhoewel de voorkeur uitgaat naar geharmoniseerde maatregelen. Een aantal lidstaten ziet dit als een interessant experiment en is benieuwd naar het verslag dat Frankrijk zal opstellen. Nederland heeft aangegeven dat er in Nederland sprake is van een groeiende interesse over de herkomst van producten, dat Nederland met name als het gaat om etikettering van vlees en vlees als ingrediënt voorstander is van geharmoniseerde maatregelen, dat te nemen maatregelen dan wel proportioneel moeten zijn. Nederland is benieuwd naar de uitkomsten van de Franse maatregelen.

De Commissie licht toe dat lidstaten conform artikel 39, 45 van de etiketteringsverordening, aanvullende maatregelen mogen nemen maar dat deze maatregelen genotificeerd moeten worden bij de Europese Commissie. Er is een standstill-periode van drie maanden, dit eindigt op 12 juni aanstaande. Het is geen notificatie binnen het TRIS-systeem, de

notificatie is alleen gestuurd aan de DG Santé. Lidstaten zijn door Frankrijk zelf geïnformeerd over het voorstel.

De Commissie is bezig met de interne beoordeling van het voorstel. Ze geeft wel aan dat de politieke, juridische en economische discussie over herkomstetikettering zich in de loop van de tijd ontwikkelt. Politieke druk op Europees niveau wordt groter, er komen meer resoluties op dit vlak. De Commissie neemt alle opmerkingen van de lidstaten in haar afweging mee, ze heeft nog geen officiële positie ingenomen.

Exchange of views on the Irish notification of the draft Bill related to sale, labelling, advertising, marketing, and display of alcohol products

Ierland presenteert haar voorstel voor vaststelling van vereisten voor alcoholische producten: minimumprijzen, etikettering, reclame, marketing en display van alcoholische producten. Ierland licht de alcoholproblematiek in Ierland toe (veel bingedrinkers). Het Ierse voorstel is aangenomen door de Ierse regering en het Ierse parlement.

Voorgestelde etiketteringsvoorschriften: zwangerschapswaarschuwingen, hoeveelheden alcohol, energiehoeveelheden, verwijzing naar informatie op een website waar consequenties van alcohol gebruik beschreven zijn.

Ierland wil aanvullende maatregelen nemen met het oog op de bescherming van de volksgezondheid. Ierland dringt ook bij de Commissie aan op publicatie van haar rapport over etikettering op alcoholische producten, waarin mogelijk de verplichting voor vermelding van energiewaarde kan worden opgenomen.

Enkele lidstaten benadrukken dat deze maatregelen zullen leiden tot verstoring van de interne markt/verstoring van het vrije verkeer van goederen.

Enkele lidstaten stellen het voorstel om alcohol in grammen aan te geven ter discussie. In EU regelgeving wordt namelijk de hoeveelheid alcohol in percentages weergegeven.

Nederland heeft aangegeven dat ze positief is over het initiatief van Ierland, met het oog op de bescherming van de volksgezondheid.

Nederland vindt het een breed en interessant beleidsplan. Wel zijn er op onderdelen zorgen over de gevolgen voor het vrije verkeer van goederen. Daarom is het beter te werken aan harmonisatie van met name de etiketteringsaspecten. Ook een aantal andere lidstaten zijn positief over het Ierse initiatief, geven daarbij eveneens de zorgen aan over het vrije verkeer van goederen.

Een lidstaat mist de paragraaf over wederzijdse erkenning.

Ierland benadrukt nog eens de noodzaak van de voorgestelde maatregelen. Ierland benadrukt ook dat, met het oog op een geharmoniseerde aanpak, de Commissie met een alcoholstrategie moet komen (is aangekondigd, maar nog niet verschenen).

Health claim related to creatine in combination with resistance training and improvement in muscle strength (Question EFSA-Q-2015-00437).

De EFSA heeft onlangs een gezondheidsclaim over creatine positief beoordeeld. De claim beweert dat als tenminste 3 gram per dag wordt geconsumeerd (drie keer per week, tijdens inspanning, gedurende enkele weken) dit leidt tot een grotere spierkracht bij personen boven 55 jaar.

Er zijn geen opmerkingen. De Commissie zal een voorstel voorbereiden voor de Commissiewerkgroep claims.

Health claims related to Fabenol Max and 'reduces the absorption of carbohydrates' .

Deze claim is uitsluitend aangekondigd.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation refusing to authorise certain health claims made on foods, other than those referring to the reduction of disease risk and to children's development and health (EFSA opinions Q-2014-00097, Q-2014-00058).

Dit agendapunt betreft de afwijzing van twee artikel 13.5 gezondheidsclaims:

1. *Lactobacilles plantarum* TENSA, de claim gaat over het behoud van de bloeddruk.
2. Koolhydraatoplossingen, de claim beweert dat deze oplossingen bijdragen aan de instandhouding van uithoudingsprestaties tijdens langdurige inspanning.

EFSA heeft beide gezondheidsclaims beoordeeld, er was onvoldoende bewijs voor de aangevraagde claims.

De lidstaten gaan unaniem akkoord met de afwijzing van deze gezondheidsclaims.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation refusing to authorise certain health claims made on foods, other than those referring to the reduction of disease risk and to children's development and health (EFSA opinions Q-2014-00580, Q-2014-00673, Q-2014-00566, Q-2014-00405, Q-2014-00624, Q-2014-00567).

Dit agendapunt betreft de afwijzing van zeven artikel 13.5 gezondheidsclaims:

1. Caffeine, claim over de relatie tot alertheid (dosis vanaf 40 mg).
2. Clarinol & Tonalin, claim die beweert dat Clarinol & Tonalin bijdragen aan reductie van lichaamsvet.
3. Synbio, claim over verbetering van ingewanden en daarmee het welbevinden.
4. FRUIT Up, claim die beweert dat FRUIT Up de bloed glucose respons verlaagt.
5. Pomegranaat pomace extract en galangal rhizome poeder, de claim beweert dat het hoeveelheden spermatozoa in stand houdt.
6. *Bifidobacterium bifidum*, claim dat deze bacterie bijdraagt aan een normale immuunfunctie van volwassenen.
7. Koffie C21, claim die beweert dat Koffie C21 bijdraagt aan het behoud van de DNA integriteit in de lichaamscellen.

Alle lidstaten zijn unaniem akkoord met de afwijzing van bovengenoemde gezondheidsclaims.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation refusing to authorise a health claim made on foods and referring to the reduction of disease risk (EFSA opinion Q-2014-00366).

Dit agendapunt betreft een afwijzing van een artikel 14.1 gezondheidsclaim. Het betreft de gezondheidsclaim Symbiol (seasalt) die beweert dat het stijgen van de bloeddruk vermindert als het als vervanger van gewoon keukenzout wordt gebruikt. Alle lidstaten zijn unaniem akkoord met de afwijzing van bovengenoemde gezondheidsclaim.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation refusing to authorise a health claim made on foods and referring to children's development and health (EFSA opinion Q-2014-00404).

Dit agendapunt betreft een afwijzing van een artikel 14.1 kinderclaim. Het betreft Coliel (lactase enzym). De claim beweert dat het lactosegehalte in voeding voor zuigelingen vermindert en de effecten van een slechte lactosevertering verlicht.

Alle lidstaten zijn unaniem akkoord met de afwijzing van bovengenoemde gezondheidsclaim.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation refusing to authorise a health claim made on foods and referring to children's development and health (EFSA opinion Q-2014-00462).

Dit agendapunt betreft een afwijzing van een artikel 14.1 kinderclaim. Het betreft Equazen eye Q, de claim beweert dat de stoffen de leesvaardigheid en aanverwante cognitieve functies verbeteren.

Alle lidstaten zijn unaniem akkoord met de afwijzing van bovengenoemde gezondheidsclaim.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation authorising a health claim made on foods and referring to children's development and health (EFSA opinion Q-2014-00826).

Dit agendapunt betreft de toelating van een artikel 14.1 kinderclaim. Het betreft de gezondheidsclaim Vitamine D draagt bij aan de normale werking van het immuunsysteem bij kinderen. EFSA heeft deze claim positief beoordeeld. Er waren geen opmerkingen in de commissiewerkgroep.

In het comité ontstaat er discussie over de reikwijdte van deze gezondheidsclaims. De vraag is of deze gezondheidsclaim ook bestemd is voor de kinderen van 0 tot 3 jaar. Een lidstaat licht toe dat de leidraad van de gezondheidsclaims van 2007 hierin duidelijkheid biedt. Voor zuigelingenvoeding zijn er specifieke samenstellingseisen, die vallen onder de specifieke regelgeving. Alle overige leeftijdscategorieën vallen onder de claimsverordening.

De Commissie licht toe dat de aanvraag voor deze gezondheidsclaim is gedaan op basis van een aanvraag voor een claim gericht op kinderen van 3 tot 18 jaar en derhalve geldt voor deze leeftijdscategorie. Een andere lidstaat legt uit dat zij alle kinderclaims toepassen van 6 maanden tot 18 jaar, zolang er geen specifieke aanvullende bepalingen zijn opgenomen.

De Commissie vraagt hoe de lidstaten claims dan toepassen op producten voor zuigelingenvoeding, hiervoor zijn immers samenstellingseisen. De

lidstaat antwoordt dat bij samenstellingseisen niet is toegestaan om claims te voeren. Hierbij worden de referentie innames van de FIC gebruikt. De lidstaat maakt gebruik van de mogelijkheid om de Commissie aan te sporen referentiewaarden voor kinderen op te stellen.

De Commissie wil in de komende weken bestuderen wat de benadering moet zijn bij kinderclaims, 6 maanden tot 18 jaar. Dit zal in de Commissiewerkgroep besproken worden. De huidige voorliggende claim wordt goedgekeurd op de wijze zoals voorgesteld (nu aanpassen vwb de leeftijdscategorie waarvoor deze claim van toepassing is, zou meer verwarring geven).

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation amending Regulation (EU) No 432/2012 establishing a list of permitted health claims made on foods other than those referring to the reduction of disease risk and to children's development and health (EFSA Journal 2011;9(4):2053 and 2011;9(4):2054).

Dit agendapunt betreft de goedkeuring van vier gezondheidsclaims over cafeïne. De discussie over deze claims heeft lang geduurd, er waren veel vragen over met name de veiligheidsaspecten. Hiervoor een advies gevraagd aan EFSA. De grens van 400 mg wordt veilig geacht.

De gezondheidsclaims hebben betrekking op:

- bijdrage aan verhoogde uithoudingsprestaties bij inspanningen (voor volwassenen);
- bijdrage aan een verhoogd uithoudingsvermogen bij inspanningen (voor volwassenen);
- bijdrage aan een verhoogde alertheid (niet bestemd voor kinderen);
- bijdrage aan een betere concentratie (niet bestemd voor kinderen).

Een lidstaat wil alleen de algemene gezondheidsclaim met betrekking tot alertheid/concentratie goedkeuren. De claims voor sporters wordt door de lidstaat niet als veilig geacht. Afhankelijk van het gewicht van de sporter kan de claim gevaarlijke effecten hebben. Bij een hoog gewicht zou de betreffende groep teveel van de producten in kunnen nemen.

Een andere lidstaat heeft zorgen over de alertheid/concentratie claims. De veiligheidsmarges zijn niet genoeg, er moeten ook veiligheidsmarges opgenomen worden dat producten ook niet bestemd zijn voor adolescenten en dat deze producten exclusief bestemd zijn voor volwassenen.

Een derde lidstaat vindt dat het belangrijk is de gebruikers goed te informeren over de maximum inname (3 mg/kg).

Een vierde lidstaat heeft aantal opmerkingen, ze wil een verwijzing naar de mogelijkheid dat nationale maatregelen genomen kunnen worden met betrekking tot de maximum innames. De claims gericht op sporters moeten 'exclusively' gericht zijn op volwassenen. Ook bij de algemene claims moet helder worden dat deze niet op energy drinks terecht moeten komen. Daarom is ook voor de claims een meer specifieke verwijzing naar de doelgroep nodig.

Nederland heeft aangegeven geen problemen te hebben met de claims zoals deze op dit moment zijn geformuleerd. Wel nog een vraag waarom er verschillende perioden van onthoud van consumptie van cafeïne wordt gegeven (12 uur en 24 uur voor inname van het product). Commissie legt uit dat dit afkomstig van de EFSA adviezen. Verder steunt Nederland de opmerkingen van lidstaten om de beschrijving van de doelgroepen nog specifiek te maken.

De Commissie stelt voor bij de eerste twee claims (voor sporters), toe te voegen dat deze exclusief bestemd zijn voor volwassenen. Bij de twee volgende claims wordt aan de doelgroep toegevoegd dat deze niet bestemd zijn voor kinderen: inclusief adolescenten. Verder wordt in de claims voor sporters bij de gebruiksvoorwaarden de termen 'at doses' vervangen door 'intake'. Bij de alertheid/concentratieclaims, wordt de term 'dose' vervangen door 'intake'. De cafeïne claims worden met een gekwalificeerde meerderheid aangenomen.

Exchange of views and possible opinion of the Committee on a draft Commission Regulation amending Regulation (EU) No 432/2012 establishing a list of permitted health claims made on foods other than those referring to the reduction of disease risk and to children's development and health (EFSA Journal 2010;8(2):1466 and 2015;13(11):4287).

Dit agendapunt behandelt twee gezondheidsclaims voor maaltijdvervangers. De gebruiksvoorwaarden zijn overgenomen uit de richtlijn 96/8, waarin samenstellingsvereisten waren opgenomen. Na juli 2016 zal de huidige wetgeving afgeschaft zijn. Daarom worden deze claims nu opgenomen in de Claimsverordening, om te voorkomen dat claims op maaltijdvervangers niet meer mogelijk zijn.

Enkele opmerkingen door de Commissie vwb deze gezondheidsclaims, die na discussies zijn aangebracht in het voorstel:

- er moet aangegeven worden dat het om een vervangen van een hoofdmaaltijd gaat (main meal).
- vwb de energiehoeveelheden moeten gerelateerd worden aan de oude EFSA adviezen, daarom mogen maaltijden energiehoeveelheden tussen 200 en 250 kCal bevatten.
- de hoeveelheden vitamines en mineralen afkomstig van Verordening 96/8 zijn relatief oud. Voor de vermelding van de hoeveelheden vitamines en mineralen wordt voorgesteld deze te koppelen aan de referentie innames die in de etiketteringsverordening staan.
- één van de dagelijkse hoofdmaaltijden moet door één maaltijdvervangend product worden vervangen.

Eén lidstaat merkt nog op dat de hoeveelheden eiwit niet zijn aangepast.

Exchange of views of the Committee on a draft Commission Regulation authorizing certain health claims made on foods, other than those referring to the reduction of disease risk and to children's development and health and amending Regulation (EU) No 432/2012.

Dit agendapunt behandelt de goedkeuring van twee artikel 13.5 gezondheidsclaims:

- niet-vergistbare koolhydraten, geclaimd wordt dat deze koolhydraten bijdragen aan de instandhouding van de mineralisatie van de tanden.
- niet-verteerbare koolhydraten, geclaimd wordt dat door consumptie van deze koolhydraten een lagere bloedglucose stijging tot gevolg heeft in vergelijking met consumptie van suikerhoudende dranken.

Geen opmerkingen door de lidstaten.

Exchange of views of the Committee on a draft Commission Regulation refusing to authorise a health claim made on foods, other than those referring to the reduction of disease risk and to children's development and health.

Dit agendapunt behandelt de artikel 13.5 gezondheidsclaim van vezelrijk zuurdesembrood, de claim beweert dat dit leidt tot vermindering van de postprandiale glucoserespons in vergelijking met glucose. Dit effect is niet specifiek voor deze producten, daarom wordt de claim afgewezen. Het is daarom een misleidende claim. Ook na reactie van de aanvrager, blijft de Commissie bij deze beslissing. Een lidstaat geeft aan dat ze de reactie van de Commissie begrijpt, maar dat de aanvraag niet alleen de claim over glucoserespons betreft, maar breder aangevraagd was.

AOB

Een lidstaat stelt de stof DNP (dinitrophenol) ter discussie. Het is een stof die niet is bestemd voor humane consumptie, maar wordt gezien in supplementen. Vooral in supplementen die door sporters wordt gebruikt, of mensen die snel gewicht willen verliezen. Het werkt wel, maar zeer heftig, in betreffende lidstaten vijf doden in afgelopen jaren.

Handhavers geven aan dat ze onvoldoende wetgevende basis hebben om dit probleem aan te pakken.

Een aantal lidstaten bevestigen dat dit een groeiend probleem is en dat dit moet worden aangepakt. Om maatregelen te kunnen nemen, moet in meerdere lidstaten het probleem geconstateerd zijn en moet de ernst goed onderbouwd zijn. Commissie vraagt de lidstaat die dit onderwerp onder de aandacht heeft gebracht, een verzoek te doen aan de Commissie.

Commissie kan dan een EFSA opinie vragen, dan kan vervolgens gewerkt worden aan regulering (verbieden, beperkt gebruik etc).

Commissie licht toe dat een aanvraag aan EFSA wordt gedaan om samenstellingsvereisten vast te stellen voor 'weaning food'. De Commissie licht de aanpak toe die in het verleden is gedaan om samenstellingsvereisten voor deze producten vast te stellen. De Commissie vraagt of de benadering die in het verleden is gedaan, de juiste aanpak is. Een lidstaat heeft wat suggesties voor aanpassing van de product/nutrient categorieën. Een andere lidstaat vraagt zich of ook de bepaling van de leeftijdsgroep waarvoor de producten bestemd zijn, wordt meegenomen. De vraag is namelijk of bepaalde producten wel bestemd moeten zijn voor bepaalde leeftijdsgroepen (baby's). Verder is er ook meer kennis over de geschiktheid/veiligheid van bepaalde producten voor de specifieke doelgroepen.

Commissie vraagt de lidstaten voor eind april schriftelijke opmerkingen in te sturen.

Den Haag, 12 april 2016